

PATVIRTINTA
Mažeikių rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro direktoriaus
2021 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-25

VISUOMENĖS SVEIKATOS SPECIALISTO, VYKdanČIO SVEIKATOS PRIEŽIŪRĄ MOKYKLOJE PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

I. BENDROSIS NUOSTATOS

1. Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro (toliau – Biuras) visuomenės sveikatos specialistas, vykdančias sveikatos priežiūrą mokykloje (toliau – Specialistas) dirba pagal darbo sutartį.

2. Pareigybės grupė – Specialistai.

3. Pareigybės lygis – A2.

4. Pareigybės paskirtis – vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą Mažeikių rajono savivaldybės teritorijoje esančiuose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdančiuose mokinius pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas (toliau kartu vadinama – mokykla).

5. **Pareigybės pavidumas** – Biuro direktoriui ir visuomenės sveikatos specialistui, koordinuojančiam sveikatos priežiūrą mokyklose.

II. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM DARBUOTOJUI

6. Specialistas, einantis šias pareigas privalo turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus universitetines visuomenės sveikatos studijų krypties visuomenės sveikatos studijas, arba jai lygiavertę ar prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją.

7. Specialistas privalo būti tinkamos profesinės kompetencijos. Specialisto profesinės kompetencijos suvokiamos kaip asmens dalykinių ir bendrųjų kompetencijų visuma, reikalinga sėkmingai profesinei veiklai ir esanti pagrindu sėkmingai vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje. Jas sudaro:

7.1. dalykinė kompetencija – žinios, nuostatos, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriais paremta profesinė visuomenės sveikatos specialisto veikla. Specialistas turi:

7.1.1. išmanyti ir suvokti visuminę (holistinę) sveikatos sampratą ir biopsichosocialinį sveikatos modelį;

7.1.2. išmanyti ir suprasti vaiko raidos anatominius, fiziologinius ir psichologinius ypatumus;

7.1.3. suprasti ir atpažinti vaikų ir paauglių sveikatos rizikos ir apsauginius veiksnius bei įvertinti jų santykinę svarbą;

7.1.4. išmanyti ir suprasti visuomenės sveikatos priežiūros sistemos, kaip sudedamosios Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos dalies, struktūrą, funkcijas;

7.1.5. išmanyti ir suprasti Lietuvos Respublikos įstatymus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius vaikų ir paauglių sveikatos priežiūrą, sveikatos saugą bei stiprinimą, Pasaulio sveikatos organizacijos, Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių organizacijų dokumentus vaikų ir paauglių sveikatos bei raidos klausimais;

7.1.6. išmanyti ir suprasti sveikatos stebėsenos pagrindus, analizuoti ir vertinti mokinių sveikatos ir gyvenamosios rodiklius, mokyklos bendruomenės sveikatai poveikį darančius veiksniai;

7.1.7. gebėti nustatyti sveikatos stiprinimo prioritetus mokykloje, pagrįsti sveikatos ugdymo arba stiprinimo programų reikalingumą;

7.1.8. gebėti koordinuoti mokyklos bendruomenės veiklą visuomenės sveikatos srityje;

7.1.9. išmanyti ir suprasti sveikatos stiprinimo pagrindus, gebėti formuoti sveikos gyvensenos nuostatas, skatinti sveiką gyvenseną taikant šiuolaikinius metodus ir mokymo formas;

7.1.10. išmanyti ir suprasti vaikų ir paauglių dienos režimo, sveikos mitybos, fizinio aktyvumo skatinimo, psichikos sveikatos ir jos sutrikimų, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir kitų žalingų gyvensenos įpročių, sužalojimų ir smurto, lėtinių neinfekcinių ligų prevencijos, asmens ir burnos higienos, lytiškumo ugdymo ypatumus ir principus;

7.1.11. išmanyti ir suprasti vaikų užkrečiamųjų ir neužkrečiamųjų ligų epidemiologijos, epidemiologinės priežiūros, šių ligų profilaktikos principus ir metodus;

7.1.12. suprasti ir gebėti vertinti mokinių mokymo (-si) aplinkos atitiktį visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, dalyvauti skatinant mokyklos aplinkos sveikatinimo pokyčius;

7.1.13. išmanyti ir suprasti ugdymo proceso organizavimo ypatumus poveikio sveikatai požiūriu;

7.1.14. išmanyti ir gebėti taikyti mokinių maitinimo organizavimo principus teisės aktų nustatyta tvarka;

7.1.15. išmanyti ir gebėti atpažinti gyvybei pavojingas būkles, suteikti pirmąją medicinos pagalbą, koordinuoti pirmosios pagalbos teikimą;

7.1.16. gebėti suteikti pirmąją emocinę pagalbą emocinių sukrėtimų ir savižudybės grėsmės atvejais, įvertinti tęstinės pagalbos poreikį (psichologinės, socialinės, edukacinės ir kt.) ir nusiųsti pas atitinkamą specialistą;

7.1.17. gebėti organizuoti ir teikti mokinio, sergančio lėtine neinfekcine liga (-omis), savirūpai reikalingas paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka;

7.1.18. išmanyti ir suprasti vaiko teises ir socialines garantijas;

7.1.19. išmanyti bioetikos pagrindus, gebėti taikyti duomenų apsaugos, įskaitant asmens sveikatos informacijos konfidencialumą, reikalavimus;

7.2. bendrosios kompetencijos – asmeninės savybės, nuostatos, žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriais paremta visa visuomenės sveikatos specialisto veikla:

7.2.1. mokymosi kompetencija, kurią sudaro mokėjimas ir sugebėjimas:

7.2.1.1. turėti teigiamą požiūrį į savarankišką ir visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, nuolat tikslingai atnaujinti žinias ir lavinti įgūdžius;

7.2.1.2. suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias savybes, gebėti pateikti asmeninę profesinę poziciją;

7.2.1.3. planuoti ir organizuoti savo profesinį ir asmeninį mokymąsi individualiai ir grupėje;

7.2.2. komunikacinė ir informacijos valdymo kompetencija, kurią sudaro mokėjimas ir sugebėjimas:

7.2.2.1. taisyklingai vartoti kalbą realioje ir virtualioje profesinėje aplinkoje;

7.2.2.2. naudotis informacinėmis technologijomis, atlikti darbui aktualios informacijos paiešką: žinoti, atrinkti ir naudoti patikimus informacijos šaltinius, kritiškai vertinti informaciją;

7.2.2.3. naudotis šiuolaikinėmis komunikacinėmis priemonėmis ir socialiniais tinklais perteikiant vaikams ir paaugliams profesinę ir kitą informaciją;

7.2.2.4. rengti informacinę ir metodinę medžiagą bei ją pateikti atsižvelgiant į tikslinės grupės poreikius;

7.2.3. bendravimo ir bendradarbiavimo kompetencija, kurią sudaro mokėjimas ir sugebėjimas:

7.2.3.1. pagarbiai, nevertinant ir be išankstinių nuostatų bendrauti, užmegzti ryšį su mokiniais, jų tėvais ir skatinti jų aktyvų bendravimą ir bendradarbiavimą, dalyvavimą veiklose;

7.2.3.2. bendrauti su specialiujų poreikių turinčiais vaikais;

7.2.3.3. bendradarbiauti su mokyklos bendruomenės nariais, dirbti komandoje, organizuoti jos veiklą skatinant imtis pokyčių ar spręsti užduotis, prisiimti atsakomybę;

7.2.3.4. naudoti atvejo vadybos principus, gebėti spręsti konfliktus;

7.2.3.5. bendrauti su mokyklos bendruomene, visuomene ir žiniasklaida, pristatyti savo veiklą ir jos rezultatus;

- 7.2.4. tiriamosios-analitinės veiklos kompetencija, kurią sudaro mokėjimas ir sugebėjimas:
- 7.2.4.1. nusistatyti savo veiklos vertinimo kriterijus, pasirinkti jiems vertinti reikalingą metodiką;
- 7.2.4.2. pasirinkti adekvačią tyrimo strategiją, struktūrą ir metodus projektuojant tyrimą.
8. Specialisto turi laikytis šių vertybinių nuostatų:
- 8.1. vadovautis sveikos gyvensenos nuostatomis, neturėti žalingų įpročių, būti pavyzdžiu mokyklos bendruomenei;
- 8.2. turėti nepriekaištingą profesinę reputaciją: elgesys ar veikla turi būti grindžiami profesinės etikos principais;
- 8.3. vadovautis vaiko interesų apsaugos, pagarbos orumui bei vaiko dalyvavimo, priimant su juo susijusius sprendimus, principais.

III. ŠIAS PAREIGAS EINANČIO DARBUOTOJO FUNKCIJOS

9. Šias pareigas einantis darbuotojas vykdo šias funkcijas:
- 9.1. renka, kaupia ir analizuoja duomenis apie vaikų sveikatos būklę;
- 9.2. pateikia pedagogams asmens sveikatos priežiūros įstaigų specialistų rekomendacijas dėl vaikų sveikatos bei koordinuoja šių rekomendacijų įgyvendinimą;
- 9.3. teikia išvadas ir pasiūlymus dėl vaikų sveikatos būklės įstaigos bendruomenei (ne rečiau kaip 1 kartą per metus);
- 9.4. su bent vienu vaiko, pradėjusio lankyti įstaiga ir ugdomo pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas, tėvu (globėju, rūpintoju) aptaria vaikų sveikatos stiprinimo ir saugos poreikį, o kitų vaikų – pagal poreikį;
- 9.5. identifikuoja vaikų sveikatos stiprinimo ir sveikatos žinių poreikį, sveikatos raštingumo lygį atsižvelgiant į jų amžiaus tarpsnius;
- 9.6. įstaigos aplinkoje identifikuoja visuomenės sveikatos rizikos veiksnius;
- 9.7. teikia siūlymus dėl vaikų sveikatos stiprinimo ir įstaigos aplinkos sveikatinimo priemonių įtraukimo į įstaigos strateginius veiklos planus įstaigos administracijai (ne rečiau kaip vieną kartą per metus);
- 9.8. kartu su įstaigos vadovu koordinuoja įstaigos bendruomenės veiklą stiprinant vaikų sveikatą;
- 9.9. organizuoja vaikų sveikatos stiprinimo priemonių ir įstaigos aplinkos sveikatinimo priemonių įgyvendinimą ir įgyvendina jas pagal kompetenciją;
- 9.10. dalyvauja planuojant ir įgyvendinant sveikatos ugdymo bendrąją programą ar kitą sveikatos ugdymo veiklą įstaigoje;
- 9.11. teikia sveikatos žinias įstaigos bendruomenei apie sveikatos išsaugojimą bei sveikatos stiprinimo būdus, moko pritaikyti jas praktiškai;
- 9.12. teikia individualias konsultacijas įstaigos bendruomenei vaiko sveikatos klausimais;
- 9.13. organizuoja, veda sveikatos ugdymo užsiėmimus (pamokas, diskusijas, konkursus ir pan.), rengia stendinius pranešimus, parodas, publikacijas vaikams, jų tėvams ar teisėtiems atstovams ir įstaigos darbuotojams vaikų sveikatos klausimais;
- 9.14. teikia ir (ar) koordinuoja pirmosios pagalbos teikimą įstaigoje;
- 9.15. tikrina ugdytinių asmens higieną;
- 9.16. planuoja ir taiko užkrečiamųjų ligų ir jų plitimo profilaktikos priemones pagal kompetenciją;
- 9.17. teikia informaciją įstaigos bendruomenei apie profilaktinių skiepimų svarbą;
- 9.18. dalyvauja įgyvendinant užkrečiamosios ligos židinio ar protrūkio kontrolės priemones;
- 9.19. konsultuoja įstaigos ar maitinimo paslaugų teikėjų darbuotojus, atsakingus už vaikų maitinimą, sveikos mitybos ir maisto saugos klausimais;

9.20. prižiūri vaikų maitinimo organizavimo atitiktį Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytiems reikalavimams;

9.21. dalyvauja įstaigos vaiko gerovės komisijos veikloje ir įsivertinant įstaigos veiklą;

9.22. atsižvelgiant į vyraujančias įstaigos sveikatos problemas, inicijuoja sveikatinimo projektų (programų) rengimą, rengia ir dalyvauja juos įgyvendinant;

9.23. teikia pagalbą ir informaciją kūno kultūros pedagogams komplektuojant kūno kultūros ugdymo grupes pagal vaikų fizinį pajėgumą;

9.24. vykdo specialistui priskirtas veiklas šiose įstaigos patvirtintose vidaus dokumentuose patvirtintose tvarkose: vaikų apžiūros dėl asmens higienos; įstaigos darbuotojų veiksmų vaikui susirgus ar patyrus traumą įstaigoje ir teisėtų vaiko atstovų informavimo apie įstaigoje patirtą traumą ar ūmų sveikatos sutrikimą; pirmosios pagalbos organizavimo; pagalbos pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (pvz., vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jeigu vaikas serga lėtine neinfekcine liga; įstaigos darbuotojų veiksmui įtarus vaiką vartojus alkoholį, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas;

9.25. bendradarbiauja sveikatos stiprinimo klausimais su socialiniais partneriais;

9.26. bendradarbiauja su asmens sveikatos ir visuomenės sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pagalbos įstaigų specialistais;

9.27. teikia siūlymus Biuro atsakingam asmeniui dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo įstaigoje;

9.28. pagal kompetenciją atstovauja Biuro ir įstaigos interesus, suderinus su Biuro ir/ar įstaigos vadovu;

9.29. vykdo kitus su Biuro funkcijomis susijusius nenuolatinio pobūdžio pavedimus, tam, kad būtų pasiekti Biuro strateginiai tikslai.

IV. ATSAKOMYBĖ IR TEISĖS

10. Šias pareigas vykdomas specialistas atsako už:

10.1. laiku teikiamų dokumentų ir duomenų teisingumą;

10.2. savo pareigų, numatytų pareigybės aprašyme, netinkamą vykdymą ar nevykdymą, pagal galiojantį Lietuvos Respublikos darbo kodeksą;

10.3. įstatymų pažeidimus, padarytus vykdamas savo veiklą, pagal galiojantį Lietuvos Respublikos administracinį, baudžiamąjį bei civilinį kodeksus;

10.4. padarytą materialinę žalą pagal galiojantį Lietuvos Respublikos darbo bei civilinį kodeksus;

10.5. turimos informacijos konfidencialumą ir tvarkomų dokumentų saugumą;

10.6. pavestų užduočių vykdymą.

11. Šias pareigas vykdomas specialistas privalo:

11.1. užtikrinti turimos informacijos konfidencialumą ir tvarkomų dokumentų saugumą;

11.2. įtarus, jog vaikas patiria psichologinį, fizinį, seksualinį smurtą ar kitus vaiko teisių pažeidimus, nedelsiant pranešti raštu apie tai mokyklos ir Biuro vadovui bei savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriui;

11.3. laiku ir kokybiškai atlikti numatytas funkcijas, vadovautis profesinės etikos principais;

11.4. laikytis Biuro ir mokyklos vidaus ir darbo tvarkos taisyklių, kitų nustatytų vidaus tvarkos taisyklių;

11.5. prižiūrėti, tausoti, saugoti ir užkirsti kelią galimiems pavojams prarasti ar sugadinti sveikatos kabineto patalpas ir jam priskirtą įrangą, darbo priemones.

12. Šias pareigas vykdomas specialistas turi teisę:

13.1. turėti tinkamas, saugias ir sveikas darbo ir poilsio sąlygas, teisės aktų nustatytas socialines ir kitas garantijas;

13.2. atsisakyti vykdyti pavedimus, jei jie prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams;

13.3. tobulinti kvalifikaciją teisės aktų nustatyta tvarka;

13.4. gauti savo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją apie vaiko ugdymo sąlygas iš mokyklos administracijos, kitų susijusių institucijų.

14. Šias pareigas vykdančio darbuotojo atskaitomybė:

14.1. Biuro nustatyta tvarka atsakingam asmeniui teikti individualios veiklos planų projektus, specialisto individualios veiklos vykdymo ataskaitas;

14.4. atleidimo metu specialistas privalo atlikti turimų priemonių, inventoriaus inventorizaciją, parengti einamųjų metų vykdytos veiklos ataskaitas ir pateikti dokumentus atsakingam asmeniui.

Susipažinau, supratau ir sutinku:

(vardas, pavardė, parašas, data)